

SANAT TARİHİ

Tempietto Kilisesi, Roma

RÖNESANS SANATI

2. Rönesans Mimarisi

2. RÖNESANS MİMARİSİ

a. Genel Özellikler

Rönesans sanatında başlangıçta mimari ön planda olmuş, diğer sanat dalları (heykel, rölyef, resim) genellikle mimaride tamamlayıcı öğeler olarak kullanılmıştır.

Mimarlar; Yunan ve Roma yapılarını incelemişler, onların mimari öğelerini alıp yeni bir yorum katarak dini ve sivil yapılarda kullanmışlardır. (Kubbe, kemer, sütunlar, sütun başlıkları, alınlıklar, silmeler (kabartma çerçeve) ve süsleme biçimleri)

Ana yapı malzemesi taştır. Yükseltilmiş kubbelerde tuğla, sütunlarda ve dekorasyonda mermer malzeme kullanılmıştır.

- * Orta Çağ kilise yapılarından farklı olarak sosyal içerikli (yurt binaları) ve sivil yapılar (saray, köşk ve evler) inşa edilmiştir.
- * Yapı cephelerinde katlar; birbirinden süslemeleri ve duvar yüzeyinde hafif çıkıntılı olarak yapılmış yatay silmelerle belirgin biçimde ayrılmıştır.
- * Örtü sisteminde tonoz ve kubbeler kullanılmıştır.
- * Yapıların girişinde yer alan sütun dizileri, pencerelerde iç içe açılan kemerler, kubbelerde ise yüksek kaburgalarla derinlik etkisi verilmeye çalışılmıştır.

FLIPPO BRUNELLESCHİ (Flippo Bürüneleski) 1377 – 1446

15.yy. İtalyan Rönesans mimarisinin ilk temsilcisidir. Floransalı sanatçı eski Roma mimarisinde görülen kubbe, kemer, sütun gibi mimari öğeleri yeni yapı tiplerinde başarı ile uygulamıştır. Üslup eski, teknik yenidir. **Floransa Katedrali kubbesi, Pazzi Şapeli, Öksüzler Yurdu, Pitti Sarayı, San Lorenzo Kilisesi** sanatçının başlıca eserleridir.

Brunelleschi

1377-1446

Brunelleschi, sütunlar, payeleri ve kemerleri kendi üslubuna göre öylesine biraraya getirmiş ki, önceki örneklerin tümünden değişik bir hafiflik ve zerafet etkisine ulaşmış.

Klasik alınlıklı kapı çerçevesi gibi kimi ayrıntılar, Brunelleschi'nin antik yıkıntıları ve Pantheon gibi yapıları, ne gibi bir özenle incelediğini göstermektedir.

Floransa Katedrali, 1436

Floransa'da bu genç sanatçı kümesinin üstün önderi, Floransa katedralinin tamamlanması içinde çalışan mimar Filippo Brunelleschi'dir. Floransalılar, katedrallerinin görkemli bir kubbeyle örtülmesini istiyorlardı, fakat Brunelleschi uygun yöntemi bulmadığı sürece hiç bir sanatçı, kubbenin dayandığı payeler arasındaki kocaman aralığı örtbilecek yetenekte değildi.

Pazzi Kilisesi, 1430

Metinler: Gombrich

© Felsefe Ekibi

Brunelleschi, yalnız mimari alanda örnek olmamıştır. Gelecek yüzyılların sanatını egemenliğine alacak bir başka önemli bulguyu, perspektifi de ona borçlu olduğumuz sanılmaktadır. Kısaltım kullanabilen Yunanlıların, derinlik yanılsaması yaratabilen Helenistik ustaların, nesnelerin geriledikçe küçülmelerini öngören matematik yasaları bilmediklerini biliyoruz.

Floransa Katedrali

Yetimler Yurdu, Brunelleschi

LEONE BATTISTA ALBERTİ (1404 – 1472)

Usta bir mimar olan İtalyan sanatçı antik yapı kurallarına bağlılığını **Yapı Sanatının On Kitabı** adlı eserinde vurgulamış ve bu eser sonraki mimarlara kaynak olmuştur. Alberti'ye göre bir yapının güzelliği, oranlardaki uyumdan kaynaklanır. Sanatçı daha çok sivil yapılara ağırlık vermiştir. **Rucelai Sarayı, San Francesco Kilisesi, San Andrea Kilisesi** başlıca eserleridir.

Alberti

1404- 1472

Brunelleschi'nin ardılları, onunla yarışma isteğiyle yapıp tutuşuyorlardı.

Geleneksel evler ve büyük binalar, tapınak biçiminde kurulamazlardı. Roma çağının özel evleri yoktu artık. O güne bu evlerden örnekler kalmış olsaydı bile, gereksinimler ve görenekler o denli değişmişti ki geçerli hiç bir yönseme sunamazlardı. Bu durumda sorun, duvarlı ve pencereless geleneksel konut ile Brunelleschi'nin klasik biçimi arasında bir uzlaşma bulmaktı.

Günümüze değin etkisi belirleyici etkisi olacak çözümü bize, zengin bir Floransalı aile için bir saray tasarlayan Alberti buldu. Önyüzü , herhangi bir klasik yıkıntıya pek az benzeyen üç katlı sıradan bir bina çizdi. Ama Alberti, ön yüzün süslemesinde klasik biçimleri kullanarak Brunelleschi'nin programını izledi. Sütun veya yanm sütunlar yerine , evi, basık payelerden ve saraklardan oluşan bir ağla kapattı. Bunlar, binanın yapısını değiştirmeksizin, ona klasik bir görünüm veriyordu. S.Ö.

Rucelai Sarayı, 1446-51

S. Sebastiano

Alberti

San Andrea
kilisesi
Mantua 1472

Erken Rönesans İtalyası'nın kültürel yaşamında hemen her önemli gelişmenin öncüsü Alberti'ydi.

Rucelai Sarayı

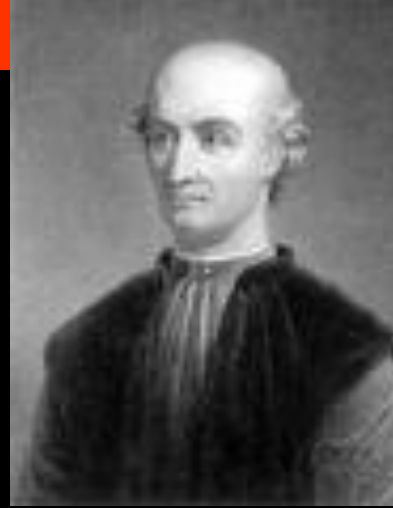

San Adrea Kilisesi

DONATO BRAMANTE (1444 – 1515)

İtalyan yüksek Rönesans mimarisinin temsilcisi olan sanatçının yapıtlarında anıtsal ve sağlam bir dış görünüş vardır. İçinde ise geniş bir mekan etkisi ortaya konmuştur. **Tempietto Kilisesi, San Pietro Kilisesi** örnek eserlerindedir.

San Pietro Kilisesi (Vatikan Papalık Kilisesi)

